

Likumprojekta “Grozījumi Militārā dienesta likumā” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)	<p>Projekts izstrādāts, lai noteiku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) karavīra (arī zemessarga) tiesības pielietot dienesta šaujamieroci, tostarp arī bez brīdinājuma, ja tas ir pamatots ar attiecīgās operācijas konceptu, un speciālos līdzekļus militāro darbību rezultātā izraisītu valsti apdraudošo situāciju pārvarēšanai un, veicot speciālās operācijas; 2) ka karavīru atstādināt no amata var ar motivētu lēmumu; 3) karavīra atvaļināšanas uzsākšanas brīdi; 4) Nacionālo bruņoto spēku komandierim tiesības piešķirt uz laiku citām personām tiesības valkāt karavīra formas tērpu; 5) precizētu zaudējumu apzīmējošo terminu lietojumu. <p>Likumprojekts stāsies spēkā atbilstoši Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 4. pantam</p>

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība	
1.	<p>Pamatojums</p> <p>Grozījumiem Militārā dienesta likuma 13. un 14. pantā:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valsts aizsardzības koncepcijas (apstiprināta Ministru kabinetā 2016. gada 24. maijā un Saeimā 2016. gada 16. jūnijā) 79. punkts; - Nacionālo bruņoto spēku 6.¹ panta pirmās daļas 7.punkts; - Nacionālās drošības likuma 23.⁶ pants (tiks iestrādāts Nacionālās drošības likumā ar likumprojektu “Grozījumi Nacionālās drošības likumā” Nr.692/Lp13, izskatīts Saeimas divos lasījumos). <p>Grozījumiem Militārā dienesta likuma 29., 44., 45., 70. un 73. pantā - Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk – NBS) iniciatīva.</p>
2.	<p>Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība</p> <p>[1] Saeima 2020. gada 20. oktobrī otrajā lasījumā ir atbalstījusi likumprojekta “Grozījumi Nacionālās drošības likumā” (Nr.692/Lp.13, turpmāk - Grozījumi Nacionālās drošības likumā) pieņemšanu. Ar šo grozījumu pieņemšanu Nacionālās drošības likums tiks papildināts ar jaunu 23.⁶ pantu, definējot militāro darbību rezultātā izraisītu valsti apdraudošo situāciju un nosakot pasākumus tās novēršanai.</p> <p>Proti, ar <i>militāro darbību rezultātā izraisītu valsti apdraudošu situāciju</i> tiek saprastas pret Latvijas</p>

		<p>Republiku īstenotas pretlikumīgas ārvalsts militārās darbības, tajā skaitā:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) militārās aviācijas gaisa kuģa, militārā bezpilota gaisa kuģa vai cita veida lidaparāta, karakuģa, militārās zemūdenes vai cita militāra zemūdens pārvietošanās līdzekļa, militārā transportlīdzekļa vai citas, tajā skaitā attālināti vadāmas, bezpilota militārās mehāniskās ierīces pretlikumīga iekļūšana vai atrašanās Latvijas Republikas teritorijā; 2) izlūkošana vai pretlikumīga piekļuve informācijas sistēmām, elektronisko sakaru tīkliem, to darbības traucēšana vai elektromagnētiskā iejaukšanās Latvijas Republikas nacionālajai drošībai svarīgu objektu, nozīmīgu komercsabiedrību vai valsts īpašumā, valdījumā vai turējumā esošu objektu darbībā un militārās aviācijas gaisa kuģu un karakuģu darbībā un citas nekinētiskas militārās darbības; 3) pretlikumīga militāro formējumu vai militāro formējumu bez pazīšanās zīmēm iekļūšana vai atrašanās Latvijas Republikas teritorijā. <p>Turklāt par militāro darbību rezultātā izraisītu valsti apdraudošu situāciju ir uzskatāmas arī iepriekšminētās darbības, kuras, izmantojot Latvijas Republikas teritoriju, ārvalsts pretlikumīgi veic pret citu Ziemeļatlantijas līguma organizācijas vai Eiropas Savienības dalībvalsti.</p> <p>Grozījumi Nacionālās drošības likumā nosaka, ka NBS sadarbībā ar kompetentajām tiesībaizsardzības iestādēm un valsts drošības iestādēm Valsts aizsardzības plānā un Valsts aizsardzības operatīvajā plānā noteiktajā kārtībā nekavējoties veic pasākumus, kurus uzskata par samērīgiem un nepieciešamiem, lai novērstu militāro darbību rezultātā izraisītu valsti apdraudošu situāciju, ieskaitot bruņota spēka pielietošanu.</p> <p>Grozījumu Nacionālās drošības likuma anotācijā norādīts, ka ar 23.⁶ pantā lietoto terminu “bruņota spēka pielietošana” tiek saprasti NBS rīcībā esošie speciālie līdzekļi, individuālie un kolektīvie ieroči.</p> <p>Militāro darbību rezultātā izraisītā valsti apdraudošā situācija var tikt konstatēta arī miera laikā. Militārā dienesta likuma 13. panta otrā daļa autorizē karavīru miera laikā pielietot dienesta šaujamieroci likumos un militārajos reglamentos noteiktajos gadījumos un kārtībā.</p> <p>Respektīvi, lai karavīrs (attiecīgi arī zemessargs) būtu tiesīgs miera laikā pielietot dienesta šaujamieroci un speciālos līdzekļus militāro darbību rezultātā izraisītās valsti apdraudošās situācijas novēršanai un, veicot speciālās operācijas, to skaidri jānosaka likumā.</p>
--	--	---

Militārā dienesta likuma 13. pants nosaka karavīra tiesības pielietot dienesta šaujamieroci, bet 14. pants - lietot fizisko spēku, speciālos cīņas paņēmienus, speciālos līdzekļus, aukstos ieročus, speciālos transportlīdzekļus un citas ierīces un paņēmienus atbilstoši apdraudējumam un situācijai, kā arī dienesta suņus. Atbilstoši Nacionālo bruņoto spēku likuma 3. panta otrajai daļai Zemessardze ir NBS sastāvā. Latvijas Republikas Zemessardzes likuma 22. panta otrajā daļā noteikts, ka situācijās, kad zemessargs pilda dienesta pienākumus, uz viņu attiecas Militārā dienesta likumā noteiktās normas par karavīra tiesībām pielietot dienesta šaujamieroci, lietot fizisko spēku un speciālos līdzekļus.

Lai sinhronizētu Nacionālās drošības likuma 23.⁶ pantā noteikto ar karavīra un zemessarga tiesībām lietot spēku (dienesta šaujamieroci, speciālos līdzekļus u.tml.) miera laikā militāro darbību rezultātā izraisītās valsti apdraudošas situācijas novēršanā, šādas tiesības nosakāmas Militārā dienesta likuma 13. panta ceturtais daļas 8. punktā un 14. panta pirmās daļas 5. punktā.

Nacionālo bruņoto spēku likuma 6.¹ panta pirmās daļas 7. punkts nosaka, ka NBS, pildot likumā paredzētos uzdevumus, veic speciālās operācijas. Konstatēts, ka laika gaitā Militārā dienesta likuma normas, kas paredz karavīra tiesības pielietot dienesta šaujamieroci, vairs neaptver visus nepieciešamos gadījumus, kad karavīram speciālo operāciju izpildes laikā ir nepieciešamība pielietot dienesta ieroci. Šobrīd speciālo operāciju spektrs (operāciju veidi) ir daudz plašāks, nekā, piemēram, ķīlnieku atbrīvošana. NBS atbilstoši Nacionālo bruņoto spēku likuma 6.¹ panta trešajai daļai sniedz atbalstu gan Valsts drošības dienestam pretterorisma pasākumos, terorisma draudu novēršanā un pārvarēšanā, gan citiem valsts drošības dienestiem nacionālas drošības pasākumu veikšanā.

Tādējādi ar likumprojektu paredzēts papildināt Militārā dienesta likuma 13. pantā ceturto daļu ar 9. punktu un 14. panta pirmo daļu ar 6. punktu, nosakot karavīram (attiecīgi arī zemessargam) tiesības pielietot dienesta šaujamieroci un lietot fizisku spēku un speciālos līdzekļus, veicot speciālās operācijas.

Saskaņā ar Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) Apvienoto Speciālo operāciju doktrīnu (AJP-3.5), speciālās operācijas ir militāras darbības, kuras veic speciāli norīkoti, organizēti, apmācīti un ekipēti spēki, kas nokomplektēti ar speciāli atlasītām militārpersonām, un kurās izmanto speciālu taktiku, tehniskos līdzekļus un paņēmienus. Šo operāciju laikā var tikt izmantotas slēptas vai diskrētas metodes, uzņemoties politiskos un militāros riskus, kas nav raksturīgi konvencionālo spēku

operācijām. Speciālās operācijas var tikt veiktas tieši iesaistoties atsevišķā sadursmē ar pretinieku.

Speciālo operāciju laikā, tostarp arī pirms izņēmuma stāvokļa izsludināšanas militāro darbību rezultātā izraisītas valsti apdraudošas situācijas pārvarēšanai miera laikā (t. sk. slēptā militārā apdraudējuma, ja tiek lietoti militārie līdzekļi, pārvarēšanai), tiek veikta, piemēram, pretdarbošanās īpašajiem speciālo operāciju spēkiem, kuri var darboties, pielietojot maskēšanos, militāro maldināšanu, speciālās metodes un militāros līdzekļus u.tml. Hibrīda karadarbības ietvaros ar precīzi un savlaicīgi veiktu militāro operāciju var tikt deeskalēta slēpta militāra apdraudējuma situācija valstī, nepieļaujot tās turpmāku attīstību līdz izņēmuma stāvokļa pasludināšanai.

Papildus nepieciešams izdarīt grozījumus arī Militārā dienesta likuma 13. panta septītajā daļā, paredzot, karavīram (attiecīgi arī zemessargam) tiesības, veicot speciālās operācijas, kā arī pārvarot militāro darbību rezultātā izraisītu valsti apdraudošu situāciju, pielietot dienesta šaujamieroci bez brīdinājuma, ja tas ir pamatots ar konkrētās militārās operācijas vai speciālās operācijas konceptu.

Atsevišķos gadījumos (atkarībā no valsts apdraudējuma veida un intensitātes, kā arī pret Latvijas Republiku īstenotām pretlikumīgām ārvalsts militārajām darbībām), dienesta ieroča pielietošana, veicot speciālās operācijas, kā arī, pārvarot militāro darbību rezultātā izraisītu valsti apdraudošu situāciju, dienesta ieroča pielietošana bez brīdinājuma būtu ne tikai pieļaujama, bet arī vitāli nepieciešama. Šādas nepieciešamības pamatā ir konkrētās militārās operācijas koncepts (specifisks apstākļu kopums kopsakarā ar NBS vienībai izvirzītiem uzdevumiem apdraudējuma pārvarēšanai un operācijas sekmīgai izpildei). Militārā dienesta likuma normas, kas paredz karavīra tiesības bez brīdinājuma pielietot dienesta šaujamieroci, neaptver visus nepieciešamos gadījumus, kad karavīram militāro operāciju izpildes laikā ir jāpielieto dienesta ieroci iepriekš par to nebrīdinot. Šobrīd tas ir faktiski iespējams tikai ķīlnieku atbrīvošanas operācijās, vai arī uzbrukuma gadījumā. Veicot militārās operācijas, jo īpaši – speciālās, karavīram nebūtu jā sagaida uzbrukums (tā sākums), piemēram gadījumos, ja konkrētie militārie mērķi (apdraudējums) jau ir identificēti. Tas apdraud ne vien visas operācijas izpildi, bet arī nepamatoti paaugstina karavīra (kā uzdevumu izpildītāja) risku dzīvībai. Vienlaikus, speciālo operāciju izpilde ir saistīta ar augstāku mērķu sasniegšanu (piem., sabiedrības kopumā vai tās daļas un valstiskuma aizsardzība), kā rezultātā

iespējamās sekas ir samērīgas ar pielietojamā spēka apmēru.

Papildus ar likumprojektu tiek precizēta Militārā dienesta likuma 13. panta 10. daļa, nosakot principu, ka dienesta šaujamo ierociņu pielietošanai un izmantošanai jābūt samērīgai un nepieciešamai. Šobrīd Militārā dienesta likuma 13. panta 10. daļa noteic, ka visos dienesta šaujamo ierociņu pielietošanas un izmantošanas gadījumos karavīram jādara viss iespējamais, lai garantētu citu personu drošību.

Pildot dienesta pienākumus galējas nepieciešamības situācijā, jo īpaši veicot speciālās operācijas, citu personu drošību nav iespējams garantēt visos dienesta šaujamo ierociņu pielietošanas un izmantošanas gadījumos, tomēr šādu pielietošanu vienmēr ir jābūt nepieciešamai (minimālā un pakāpeniskā pielietošanas spēka princips), kā arī samērīgai, proti – proporcionālai. Tas nozīmē, ka atsevišķos gadījumos cilvēku drošība var tikt arī apdraudēta. Tomēr kaitējums nevar būt lielāks nekā labums, kas tika gūts no šāda spēka pielietošanas gadījuma.

[2] Šobrīd Militārā dienesta likuma 29. panta pirmā daļa noteic, ka karavīru var atstādināt no amata pienākumu pildīšanas, ja pret viņu ir ierosināta dienesta izmeklēšana. Pēc Militārās disciplinārbildības likuma spēkā stāšanās 2020. gada 1. decembrī, dienesta izmeklēšana ir komandiera prerogatīva, un piesaiste smagiem vai sarežģītiem gadījumiem atšķirībā no spēku zaudējušo Ministru kabineta 2010. gada 5. oktobra noteikumu Nr. 947 “Karavīru un zemessargu militārās disciplīnas reglaments” 63. punktā noteiktā vairs nav paredzēta.

Tādējādi ar grozījumu Militārā dienesta likuma 29. panta pirmajā daļā tiek paredzēts, ka karavīru atstādināt no amata pienākumu veikšanas varēs ar motivētu lēmumu. Tas savukārt ļaus izslēgt varbūtību, ka karavīru varēs atstādināt no amata pienākumu izpildes, ierosinot dienesta izmeklēšanu par jebkuru disciplīnas pārkāpumu.

[3] Grozījums Militārā dienesta likuma 44. panta pirmajā daļā tiek veikts, jo praksē konstatēts, ka nav iespējams atvaļināt karavīru no aktīvā dienestā ar dienu, kad stājies spēkā spriedums vai lēmums vai ar dienu, kad spriedumā vai lēmumā noteikta par soda izciešanas sākumu. Proti, karavīra atvaļināšanas process nevar tikt uzsākts un pabeigts vienā dienā. Lai atvaļinātu karavīru, papildus nepieciešamo rīkojuma dokumentu izdošanai, karavīram jāizpilda Militārā dienesta likuma 44. panta 3.¹ daļas prasības un jāatdod viņam izsniegti

materiāltehnikie līdzekļi un formas tērps, kā arī jāiesniedz parakstīta aptaujas lapa.

[4] Šobrīd Militārā dienesta likuma 45. panta otrā daļa noteic, ka tikai karavīrs (atvaļināts karavīrs) ir tiesīgs valkāt karavīra formas tērpu un atšķirības zīmes. Atbilstoši Latvijas Republikas Zemessardzes likuma 37. panta pirmajai daļai šādas tiesības piešķirtas arī zemessargiem, bet atbilstoši 38. panta pirmajai daļai ar Zemessardzes komandiera atļauju karavīra formas tērpu tiesīgi valkāt arī bijušie zemessargi.

Ar 2020. gada 1. jūliju Militārā dienesta likuma 77. pantā ieviesta administratīvā atbildība par prettiesisku karavīra kaujas, ikdienas, svētku vai ceremoniālā formas tērpa valkāšanu neatkarīgi no tā, vai tas tiek valkāts ar atšķirības zīmēm vai bez tām. Militārā dienesta likuma 76. pantā noteikta administratīvā atbildība arī par karavīra kaujas, ikdienas, svētku vai ceremoniālā formas tērpa vai tā komplektējošo sastāvdaļu, dienesta pakāpju vai uzvārda atšķirības zīmju prettiesisku apriti (pasūtīšanu, izgatavošanu, iegādi vai izplatīšanu).

Ar likumprojektu Militārā dienesta likuma 45. panta otrā daļa tiek papildināta, lai Nacionālo bruņoto spēku komandieris būtu tiesīgs piešķirt uz laiku citām personām tiesības valkāt karavīra formas tērpu.

Šāds risinājums ir nepieciešams, jo ir situācijas, kad nepieciešams, lai persona, kurai šobrīd nav tiesību valkāt karavīra formās, to īslaicīgi, bet tiesiski valkātu, piemēram,

1) valsts amatpersonas, piedaloties NBS vai Aizsardzības ministrijas organizētajās krīzes pārvarēšanas vai militārajās mācībās;

2) aktieri filmās, teātra izrādēs, televīzijas pārraidēs u.c. kultūras pasākumos, attēlojot NBS karavīrus vai zemessargus, lai varētu tos attēlot reālā karavīra formas tērpā;

3) personas, kas iesaistītas NBS pasākumos, lai popularizētu NBS.

[5] Militārā dienesta likuma 70. panta pirmā daļa noteic, ka karavīrs ir atbildīgs par nodarītajiem *materiālajiem* zaudējumiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Valsts iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu (turpmāk – Atlīdzināšanas likums) publiskās personas atbild par privātpersonām nodarīto *mantisko zaudējumu* vai *nemantiskā kaitējuma* atlīdzinājumu, ja iestāde zaudējumu ir nodarījusi ar darbību (izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot prettiesisku faktisko rīcību), vai arī ar bezdarbību

		<p>(ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies). Norādītā likuma 33. panta otrā daļa noteic, ka amatpersona ir civiltiesiski atbildīga par publisko tiesību juridiskajai personai nodarīto zaudējumu (zaudējums šā likuma izpratnē ietver mantisko zaudējumu un nemantisko kaitējumu), ja šī amatpersona ir tīši rīkojusies prettiesiski vai savā rīcībā pieļāvusi rupju neuzmanību.</p> <p>Valsts pārvaldes iekārtas likuma 90. pants noteic, ja amatpersona, pildot amata pienākumus, ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības ir radījusi mantiskus zaudējumus publiskai personai, publiskā persona prasa, lai amatpersona atlīdzina zaudējumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Karavīrs atbilstoši likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 4. panta pirmās daļas 22. punktam ir valsts amatpersona.</p> <p>Tādējādi attiecīgie grozījumi Militārā dienesta likuma 70. panta pirmajā daļā ir nepieciešami, lai noteiktu, ka karavīrs ir atbildīgs par iestādei nodarītajiem <i>mantiskajiem</i> zaudējumiem, tostarp arī privātpersonai nodarīto nemantisko kaitējumu, kuru viņš nodarījis rīkojoties iestādes vārdā.</p> <p>Papildus ar likumprojektu tiek izslēgta Militārā dienesta likuma 70. panta otrā daļa, jo tā dublē speciālā likuma, kas noteic karavīra disciplinārbildību - Militārās disciplinārbildības likuma 3. panta otrajā daļā noteikto.</p>
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	Aizsardzības ministrija un NBS.
4.	Cita informācija	Nav.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē, vai varētu ietekmēt	<p>Projekts attiecas uz ikvienu personu, tostarp ārvalstu, attiecībā pret kuru karavīrs vai zemessargs būtu tiesīgs pielietot dienesta šaujamieroci un speciālos līdzekļus Nacionālo bruņoto spēku 6.¹ panta pirmās daļas 7.punktā un Nacionālās drošības likuma 23.⁶ pantā noteikto uzdevumu realizācijai Militārā dienesta likuma 13. pantā un 14. pantā noteiktajā veidā un kārtībā.</p> <p>Grozījumi Militārā dienesta likuma 29., 44., 70. un 73. pantā attiecas uz karavīriem.</p> <p>Grozījums Militārā dienesta likuma 45. pantā attiecas un NBS un personām, kurām uz laiku var tikt piešķirtas tiesības valkāt karavīra formas tērpu.</p>
----	--	---

2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Projektam nav ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi, Nacionālā attīstības plāna rādītājiem, konkurenci, vidi, un nevalstiskajām organizācijām. Nav prognozējams būtisks administratīvā sloga pieaugums, kas nebūtu realizējams esošo resursu ietvaros.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Nav iespējams aprēķināt.
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Nav.
5.	Cita informācija	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Projekts šo jomu neskar.

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

Projekts šo jomu neskar

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

Projekts šo jomu neskar

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Paziņojums par līdzdalības iespējām tiesību akta izstrādes procesā ievietots Aizsardzības ministrijas tīmekļa vietnē internetā 2021. gada [redacted] un Valsts kancelejas tīmekļa vietnē.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumu Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” 7.4. ¹ apakšpunktam, sabiedrībai ir dota iespēja rakstiski sniegt viedokli par noteikumu projektu tā izstrādes stadijā.
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	Aizsardzības ministrijas noteiktajā termiņā līdz 2021. gada [redacted], kā arī līdz iesniegšanai uzsaukšanai Valsts sekretāru sanāksmē nav saņemts neviens sabiedrības līdzdalības pieteikums.
4.	Cita informācija	Nav

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Aizsardzības ministrija un NBS.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Projekta izpilde tiks nodrošināta NBS līdzšinējo funkciju ietvaros. Ar projektu nav paredzēts mainīt NBS struktūru.
3.	Cita informācija	Nav.

Aizsardzības ministrs

A. Pabriks

Valsts sekretārs

J. Garisons

Baltā, 67335270
marina.balta@mod.gov.lv

Bodnieks, 67209821
valerijs.bodnieks@mil.lv

Katajeva, 67071907
viktoriya.katajeva@mil.lv